

Τα ναρκωτικά στο προσκήνιο

Χρήστες ναρκωτικών και νομοθεσία στην ΕΕ

Εξισορρόπηση μεταξύ ποινής και θεραπείας

Οι νομοθεσίες περί ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) επιδιώκουν συνεχώς να επιτύχουν ισορροπία μεταξύ ποινής και θεραπείας.

Οι τρεις συνθήκες των Ηνωμένων Εθνών (ΗΕ) για τα ναρκωτικά [1] περιορίζουν τη χρήση ναρκωτικών αποκλειστικά σε ιατρικούς ή επιστημονικούς σκοπούς. Παρόλο που οι συνθήκες δεν προτρέπουν να θεωρείται η παράνομη χρήση ναρκωτικών ως εγκληματική πράξη, η σύμβαση του 1988 αναγνωρίζει ως τέτοια την κατοχή για προσωπική χρήση ως ένα ακόμη μέτρο πάταξης της διακίνησης ναρκωτικών σε διεθνές επίπεδο.

Οι συμβαλλόμενες χώρες έχουν επομένως υποχρέωση να ενεργούν κατά της παράνομης κατοχής για προσωπική χρήση, διατηρούν όμως το δικαίωμα να αποφασίζουν για τη συγκεκριμένη πολιτική που θα ακολουθήσουν. Το δικαίωμα αυτό τα κράτη μέλη το ερμηνεύουν και το εξασκούν κατά τη διατύπωση της εθνικής τους νομοθεσίας λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τις νοοτροπίες και προτεραιότητές τους, διατηρώντας όμως ταυτόχρονα απαγορευτική πολιτική. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχουν σε ολόκληρη την ΕΕ πολλές διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς την παράνομη προσωπική χρήση ναρκωτικών και ως προς τις πράξεις που προηγούνται αυτής όπως η κατοχή και η απόκτηση τους.

Οστόσο, αν συγκρίνει κανείς τις νομοθεσίες με τις ακολουθούμενες πρακτικές διαπιστώνει ότι οι θέσεις των κρατών μελών στην ΕΕ φαίνεται να διαφέρουν μεταξύ τους πολύ λιγότερο απ' ότι θα περίμενε κανείς. Σε πολλές χώρες, οι δικαστικές και διοικητικές αρχές επιζητούν διαρκώς

ευκαιρίες απαλλαγής των δραστών και, όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, προβαίνουν σε ρυθμίσεις επιβολής επιεικέστερων ποινών, όπως πρόστιμα, αναστολή άδειας οδήγησης κλπ.

Εντούτοις, τα δεδομένα δείχνουν ότι η δράση των διωκτικών αρχών κατά των χρηστών ναρκωτικών αυξάνεται —πιθανώς λόγω της αυξανόμενης επικράτησης των ναρκωτικών [2]— και ποικίλλει τόσο εντός των χωρών όσο και μεταξύ αυτών. Επιπλέον, ορισμένες περιπτώσεις παράνομης προσωπικής χρήσης ναρκωτικών συνεχίζουν να φθάνουν στα

δικαστήρια, όπου επιβάλλονται ποινές φυλάκισης, ιδίως αν πρόκειται για κατ' εξακολούθηση δράστες. Αυτές οι αντιφάσεις στην εφαρμογή του νόμου μπορεί να δημιουργήσουν σύγχυση στους πολίτες και να επηρεάσουν δυσμενώς την αξιοπιστία του νομικού συστήματος όσον αφορά την προσωπική χρήση ναρκωτικών.

Η δημοσίευση του ΕΚΠΝΤ στη σειρά *Insights* με τίτλο *Prosecution of drug users in Europe: varying pathways to similar objectives* [3] εξετάζει σε βάθος αυτό το θέμα και παρουσιάζει χωριστά την εικόνα κάθε χώρας.

«Ενώ οι συλλήψεις για τα ναρκωτικά αυξάνονται —με τους χρήστες κάνναβης να συγκεντρώνουν τα υψηλότερα ποσοστά δίωξης από τις αρχές— τα συστήματα δικαιοσύνης στις περισσότερες χώρες επιζητούν συνεχώς ευκαιρίες για να απαλλάσσουν τους παραδάτες χρήστες ναρκωτικών, να επιβάλλουν επιεικείς ποινές και να καταφεύγουν στα ποινικά μέτρα ως την τελευταία λύση. Το μήνυμα που στέλνουμε στους πολίτες —ιδίως τους νέους— είναι συγκεχυμένο και συχνά αντιφατικό. Η αποτελεσματική πολιτική δίωξης των ναρκωτικών χρειάζεται να είναι πιο συνεκτική και επομένως πιο αξιόπιστη.»

MIKE TRACE, ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΚΠΝΤ

Βασικά ζητήματα πολιτικής με μια ματιά

- Οι συνθήκες των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά αφήνουν στις συμβαλλόμενες χώρες περιθώρια ελιγμών, προκειμένου να ελέγχουν κατά το δοκούν την παράνομη κατοχή ναρκωτικών για προσωπική χρήση, χωρίς να καθορίζουν αυστηρώς συγκεκριμένες ποινές.
- Εντός της ΕΕ, η νομοθεσία που ρυθμίζει την προσωπική χρήση ναρκωτικών ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Σε ορισμένες, η ποινή περιλαμβάνει φυλάκιση, σε άλλες η κατοχή για προσωπική χρήση έχει προσφάτως αποποιηθεί.
- Η δράση των διωκτικών αρχών κατά της παράνομης χρήσης και κατοχής ναρκωτικών αυξάνεται σε γενικές γραμμές στην ΕΕ, παρόλο που διαφέρει εντός και μεταξύ των χωρών.
- Οι εισαγγελείς στα περισσότερα κράτη μέλη τείνουν σήμερα να μην επιβάλλουν ποινικές κυρώσεις για αδικήματα περί χρήσης και κατοχής ναρκωτικών. Οστόσο, τα αυστηρά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της φυλάκισης, είναι το σύνθητο αποτέλεσμα για τοξικομανείς που πωλούν ναρκωτικά ή διαπράτουν εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, ιδίως όταν πρόκειται για υπότροπους δράστες.
- Εναλλακτικά της ποινικής δίωξης μέτρα —κυρίως θεραπευτικής ή κοινωνικής φύσης— υπάρχουν σήμερα σε ολόκληρη την ΕΕ, αλλά η εφαρμογή και η αποτελεσματικότητά τους ποικίλλει.
- Για τα προγράμματα που προσφέρουν δυνατότητες άλλες από αυτή της δίωξης μπορεί να προκύψουν οφέλη από το συντονισμό των συστημάτων υγείας και δικαιοσύνης.

«Ο υποτροπιασμός στην κατάχρηση ναρκωτικών και το έγκλημα είναι σύνθετης χαρακτηριστικό των εξαρτημένων από τα ναρκωτικά ατόμων. Η πρόληψη και η θεραπεία της εξάρτησης, η αντιμετώπιση των αιτιών και των συνεπειών της μπορεί να είναι δύσκολη, χρονοβόρα και δαπανηρή, αλλά είναι η μόνη σαφής απάντηση που διαθέτουμε, προκειμένου να σπάσουμε τον ισχυρό σύνδεσμο ναρκωτικών και εγκλήματος.»

GEORGES ESTIEVENART
ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΚΠΝΤ

Χρήστες ναρκωτικών και νομοθεσία — Επισκόπηση

1. Οι συνθήκες των Ηνωμένων Εθνών καθορίζουν τις βασικές κατευθυντήριες γραμμές

Η διεθνής νομοθεσία περί ναρκωτικών στηρίζεται στις συνθήκες των Ηνωμένων Εθνών του 1961, 1971 και του 1988 [1]. Στο άρθρο 3.2 της τελευταίας ζητήθηκε για πρώτη φορά από τα συμβαλλόμενα μέρη να χαρακτηρίσουν την κατοχή ναρκωτικών για προσωπική χρήση ως ποινικό αδίκημα. Ωστόσο, ο όρος αυτός υπόκειται στις αρχές και τη φιλοσοφία των νομικών συστημάτων των κρατών μελών, αφήνοντας στις χώρες το περιθώριο να αποφασίζουν για τη συγκεκριμένη πολιτική που θα ακολουθήσουν. Ως αποτέλεσμα, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν έχουν υποχρέωση να υιοθετούν ομοιογενή νομική αντιμετώπιση απέναντι σε όσους συλλαμβάνονται για κατοχή ναρκωτικών για προσωπική χρήση.

Εξάλλου, το άρθρο 3 της συνθήκης του 1988 στηρίζεται στη φιλοσοφία της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης όσον αφορά τη διεθνή διακίνηση ναρκωτικών [4].

2. Οι νομοθεσίες περί ναρκωτικών διαφέρουν αλλά εμφανίζουν σημεία σύγκλισης

Η νομοθεσία που ρυθμίζει τη χρήση και κατοχή για χρήση ναρκωτικών διαφέρει από χώρα σε χώρα στην ΕΕ. Σε ορισμένες, ο νόμος τις απαγορεύει και προβλέπει ποινές φυλάκισης. Σε άλλες, οι πράξεις αυτές απαγορεύονται, αλλά οι κυρώσεις τείνουν να είναι επιεικείς. Στις υπόλοιπες, η χρήση και η κατοχή για χρήση ναρκωτικών δεν θεωρούνται ποινικά αδίκημα.

Οι εξελίξεις τα τελευταία πέντε χρόνια δείχνουν ότι εμφανίζονται ομοιότητες στη νομοθεσία και τις οδηγίες που δέπουν τα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης των κρατών μελών σχετικά με τους χρήστες ναρκωτικών τείνοντας κυρίως στην επιβολή επιεικότερων μέτρων σε ό, τι αφορά την προσωπική χρήση ναρκωτικών. Ορισμένες χώρες νομιμοποιούν σήμερα πρακτικές που εφαρμόζονταν ήδη ευρέως. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ευθυγραμμίζουν τη νομοθεσία με την πρακτική της αστυνομίας και των διωκτικών αρχών, ενισχύοντας την αξιοποίηση του νόμου.

Στην Ισπανία, την Ιταλία και την Πορτογαλία δεν επιβάλλονται ποινικές κυρώσεις για την κατοχή οποιουδήποτε ναρκωτικού προορίζεται για προσωπική χρήση. Οι κυρώσεις είναι κυρίως διοικητικής φύσης: προειδοποίηση, πρόστιμο ή —κυρίως στην Ιταλία— αναστολή άδειας οδήγησης. Σε περιπτώσεις που διαπιστώνεται εξάρτηση, επιβάλλεται θεραπεία. Από το 2001, η νομοθεσία του Λουξεμβούργου προβλέπει μόνο επιβολή προστίμου για τη χρήση, τη μεταφορά, την κατοχή και την απόκτηση κάνναβης για προσωπική χρήση.

Στο Βέλγιο, τη Δανία, τη Γερμανία και την Αυστρία, οι νομοθεσίες και οι οδηγίες ορίζουν ότι οι δράστες που διαπράττουν για πρώτη φορά το αδίκημα της παράνομης κατοχής ναρκωτικών, ιδίως κάνναβης, δεν τιμωρούνται. Αντιθέτως, «καλούνται» να απέχουν από τη χρήση ναρκωτικών στο μέλλον, συνήθως με τη μορφή προειδοποίησης ή με την επιβολή επιτήρησης.

Στις Κάτω Χώρες, η κατοχή για προσωπική χρήση μικρών ποσοτήτων κάνναβης απαγορεύεται διά νόμου, αλλά υπάρχει καθεστώς ανοχής σε συγκεκριμένες περιστάσεις.

Στην Ιρλανδία, η κατοχή κάνναβης τιμωρείται με πρόστιμο κατά την πρώτη ή δεύτερη καταδίκη, ενώ μόνο από την τρίτη φορά και μετά είναι δυνατόν να επιβληθεί ποινή φυλάκισης. Από την άλλη μεριά, στο Ηνωμένο Βασίλειο η πρόταση του υπουργού εσωτερικών το 2001 για μεταφορά της κάνναβης από τον πίνακα Β ναρκωτικών ουσιών στον πίνακα Γ ενδέχεται να καταστήσει την κατοχή κάνναβης στο μέλλον ως αδίκημα για το οποίο δεν θα προβλέπεται αυτεπάγγελτη σύλληψη.

Στη Γαλλία, οδηγία του 1999 συστήνει μόνο προειδοποίηση ειδικά για τα αδικήματα περί χρήσης ναρκωτικών. Στην Ελλάδα, τη Νορβηγία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία, ο νόμος περί απαγόρευσης της χρήσης αναφέρεται ότι εφαρμόζεται «κατά γράμμα».

3. Η δράση των διωκτικών αρχών αυξάνεται

Σε μερικές ευρωπαϊκές χώρες, η αρχή της νομιμότητας υποχρεώνει την αστυνομία να αναφέρει κάθε αδίκημα που περιέρχεται στην αντίληψή της, με σκοπό την άσκηση ποινικής διωξης. Από τις έρευνες διαπιστώνεται ότι στα περισσότερα άτομα που θεωρούνται ύποπτα για αδικήματα περί χρήσης ή κατοχής για χρήση ναρκωτικών ασκείται όντως ποινική διωξη.

Ωστόσο, η δράση των διωκτικών αρχών ποικίλλει εντός και μεταξύ των χωρών. Η Νορβηγία, η Φινλανδία και η Σουηδία θεωρούν ότι η στοχοθετημένη αστυνομική δράση αποτρέπει σε μεγάλο βαθμό τη χρήση ναρκωτικών. Άλλού στην Ευρώπη, η αστυνομική επέμβαση προβλέπεται για θέματα δημόσιας τάξης και διατάραξης, με σκοπό τη διάσπαση ομάδων που συγκεντρώνονται σε «πιάτσες». Εν γένει, η αστυνομική δράση κατά της χρήσης και κατοχής ναρκωτικών είναι «συμπτωματική» και συμβαίνει κατά τη διάρκεια της συνήθους περιπολίας — ή σε περιπτώσεις όπου η χρήση ναρκωτικών γίνεται με απροκάλυπτο ή πολύ επικίνδυνο τρόπο.

Στοιχεία του έτους 2000 δείχνουν ότι σε πολλά κράτη μελή, οι συλλήψεις για χρήση και κατοχή ναρκωτικών για χρήση αυξάνονται [2]. Σε πολλές χώρες, οι περισσότερες συλλήψεις για αδικήματα

Διάγραμμα 1 — Πιθανότατα αποτελέσματα διώξεων για «κατοχή ναρκωτικών για προσωπική χρήση»

- Διώξη και καταδίκη, αικονουθούμενη από φυλάκιση, πρόστιμο ή μέτρα θεραπείας
- Απαλλαγή ή εναλλακτικός προσανατολισμός με αποτέλεσμα τη μετρίαση των κατηγοριών
- Απαλλαγή ή προσανατολισμός σε εναλλακτικές λύσεις κατά την ποινική διάξη (διά νόμου, οδηγιών, κατευθυντήριων γραμμών)
- Διοικητικές κυρώσεις ή μέτρα θεραπείας (αποποινικοποίηση διά νόμου)

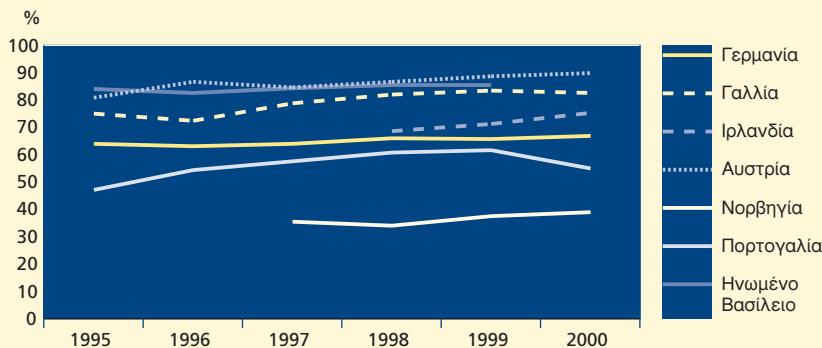

Σημείωση: Σ' αυτό το χάρτη, ο όρος «κατοχή ναρκωτικών για προσωπική χρήση» αναφέρεται στην κατοχή μικρής ποσότητας ναρκωτικών, χωρίς σοβαρότερες παραβάσεις (εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας κλπ.).

Υποσημείωση: Στοιχεία Λουξεμβούργου: μόνον κάνναβη.

Πηγή: European legal database on drugs (ELDD) «Εικόνες χωρών» (<http://eldd.emcdda.org>) και EKPN Insights αριθ. 5 [3].

Διάγραμμα 2 — Αδικήματα περί χρήσης/κατοχής ναρκωτικών επί του συνόλου των συλλήψεων για αδικήματα περί ναρκωτικών

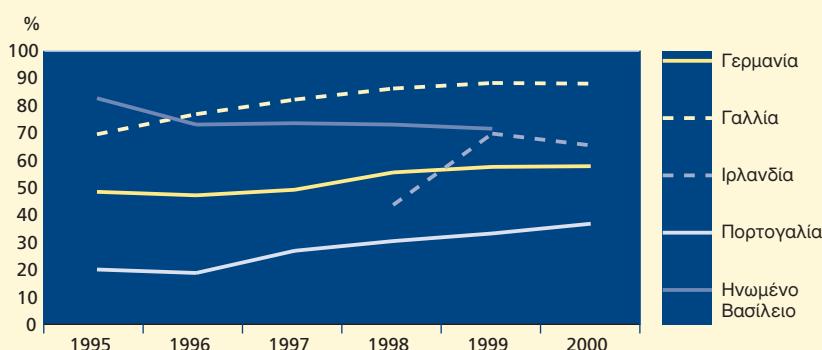
Αυτές οι δυνατότητες μη ποινικών κυρώσεων ισχύουν λιγότερο για όσους ενέχονται σε πώληση ναρκωτικών ή σε κλοπή για αγορά ναρκωτικών. Η εξάρτηση από οποιοδήποτε ναρκωτικό που μπορεί να οδηγήσει στη διάπραξη των παραπάνω αδικημάτων λαμβάνεται υπόψη, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις δεν θεωρείται αρκετή για να αποτρέψει την ποινική διαδικασία. Τέτοιου είδους αδικήματα επισύρουν ποινικές κυρώσεις, οι δε κατ' εξακολούθηση δράστες αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο επιβολής μεγαλύτερων ποινών.

5. Τα εναλλακτικά μέτρα κερδίζουν έδαφος

Τα εναλλακτικά μέτρα αντί της ποινικής δίωξης, συνήθως θεραπευτικού ή κοινωνικού χαρακτήρα, εφαρμόζονται σήμερα σε ολόκληρη την ΕΕ, παρά το γεγονός ότι διαφέρουν ως προς την ποιότητα και τα αποτελέσματά τους. Η έρευνα δείχνει ότι η θεραπεία των χρηστών ναρκωτικών στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης μπορεί να παραγάγει θετικά αποτελέσματα [5] είτε όταν πρόκειται για απεξάρτηση από τα ναρκωτικά είτε για διαπαιδαγώγηση στην περίπτωση που η χρήση έχει γίνει για πρώτη φορά [6].

Σε ορισμένες χώρες, τέτοιοι είδους μέτρα δεν εφαρμόζονται επαρκώς, λόγω των νομικών περιορισμών ή του γενικού σκεπτικισμού περί της αποτελεσματικότητάς τους. Σε άλλες, η θεραπεία αποτελεί τον κανόνα. Σε μερικές χώρες, η εφαρμογή θεραπείας παρεμποδίζεται λόγω έλλειψης πόρων.

Διάγραμμα 3 — Κάνναβη επί του συνόλου των συλλήψεων για χρήση/κατοχή ναρκωτικών

Σημείωση: Στο διάγραμμα 2, τα στοιχεία της Αυστρίας αφορούν πταίσματα: κατοχή, εμπόριο, διακίνηση κλπ. για μικρές ποσότητες. Επισημαίνεται ότι σε αμφότερα τα διαγράμματα οι συλλήψεις για αδικήματα περί ναρκωτικών ορίζονται κατά διαφορετικό τρόπο από τις χώρες της ΕΕ.

Πηγή: Εθνικές εκθέσεις Reitox 2001 (τυποποιημένοι πίνακες).

ναρκωτικών αφορούν τη χρήση ή την κατοχή για χρήση (βλέπε διάγραμμα 2), ενώ τα αδικήματα για εμπόριο ή διακίνηση ναρκωτικών είναι πολύ λιγότερα. Σε ορισμένες χώρες, τα περισσότερα αδικήματα περί χρήσης ή κατοχής ναρκωτικών αφορούν την κάνναβη (βλέπε διάγραμμα 3).

Προς το παρόν, δεν υπάρχουν πολλά στοιχεία που να δείχνουν ότι η αστυνομική δράση κατά των χρηστών ναρκωτικών εφαρμόζεται ως επί το πλείστον κατά τις πιο επιβλαβείς και επικίνδυνες συνθήκες χρήσης.

Το 60 έως 90 % περίπου των συλλήψεων για όλα τα αδικήματα περί ναρκωτικών στο Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελλάδα, τη Γαλλία, την Ιρλανδία, την Αυστρία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο αφορούν τη χρήση ή την κατοχή για χρήση ναρκωτικών. Το κύριο ναρκωτικό στο οποίο οφείλεται το 55 έως 90 % των συλλήψεων για χρήση και κατοχή στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι η κάνναβη. Στην Πορτογαλία, όπου το ποσοστό κάνναβης είναι από τα χαμηλότερα, οι συλλήψεις που

αφορούν την κάνναβη αυξήθηκαν σε 37 % επί του συνόλου των συλλήψεων για χρήση και κατοχή ναρκωτικών το 2000.

Πηγή: Εθνικές εκθέσεις Reitox 2001 (τυποποιημένοι πίνακες).

4. Οι εισαγγελείς επιζητούν εναλλακτικές λύσεις

Σήμερα, οι πολιτικές ποινικής δίωξης στην ΕΕ ευνοούν τις εναλλακτικές λύσεις αντί της συνήθους ποινικής κύρωσης για χρήση και κατοχή ναρκωτικών. Οι δικαστικές αρχές συχνά αποφεύγουν τις ποινικές κυρώσεις και επιλέγουν μέσα από ένα φάσμα άλλων εναλλακτικών μέτρων. Αυτά μπορεί να είναι πρόστιμα, επίσημες προειδοποιήσεις, αναστολή άδειας οδήγησης, επιτήρηση ή παραπομπή σε θεραπεία. Οι απλές προειδοποιήσεις είναι η συνήθης αντιμετώπιση της παράνομης χρήσης και κατοχής για χρήση ναρκωτικών, ίδιως για όσους διαπράττουν το αδίκημα για πρώτη φορά ή όταν πρόκειται για μικρές ποσότητες κάνναβης.

6. Δικαιοσύνη και υγεία: βασικό στοιχείο η συνεργασία

Έχει διαπιστωθεί από έρευνες ότι όταν η κατάλληλη θεραπεία είναι άμεσα διαθέσιμη, περιλαμβάνει την κοινωνική ένταξη και την αποκατάσταση και προβλέπει τη συνεργασία μεταξύ φορέων δικαιοσύνης και υγείας, η θεραπεία είναι αποδοτική ως προς το κόστος, δεδομένου ότι μειώνει τον υποτροπιασμό στο έγκλημα και στην κατάχρηση ναρκωτικών [7].

Κρίσιμο στοιχείο στη διαδικασία αυτή είναι η αποτελεσματική, καλά οργανωμένη συνεργασία μεταξύ συστημάτων δικαιοσύνης και υγείας όσον αφορά την άσκηση ποινικής δίωξης, με στόχο την κατάλληλη αντιμετώπιση (καθώς και την ανάλογη διάθεση πόρων) ξεχωριστά για κάθε ατομική περίπτωση.

Συμπεράσματα

Χρήστες ναρκωτικών και νομοθεσία στην ΕΕ — Προβληματισμοί για την ακολουθητέα πολιτική

Το παρόν δελτίο συνοψίζει βασικές πτυχές και τάσεις στον τρόπο με τον οποίο η νομοθεσία αντιμετωπίζει τους χρήστες ναρκωτικών στην ΕΕ σήμερα και παρέχει κύριες πηγές για περαιτέρω πληροφόρηση. Το ΕΚΠΝΤ θεωρεί ότι τα ακόλουθα σημεία μπορούν να αποτελέσουν τη βάση του προβληματισμού για την ακολουθητέα πολιτική στο μέλλον:

1. Η φιλοσοφία από την οποία διέπεται η συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών του 1988 και ο όρος της να χαρακτηριστεί η κατοχή ναρκωτικών για προσωπική χρήση ως ποινικό αδίκημα αποσκοπούν μάλλον στο να ενισχύουν τον αγώνα κατά της διακίνησης ναρκωτικών διεθνώς παρά στην ποινικοποίηση των περιπτώσεων χρήσης ναρκωτικών.
2. Παρά το ότι οι νομοθεσίες περί ναρκωτικών διαφέρουν στην ΕΕ, εμφανίζεται τον τελευταίο καιρό μια τάση από τα κράτη μέλη να ευθυγραμμίσουν τη νομοθεσία με τις πρακτικές της ποινικής δίωξης. Αυτό ωθητά στην ενίσχυση της αξιοπιστίας του νόμου.
3. Η αποτελεσματική δράση των διωκτικών αρχών στον τομέα των ναρκωτικών πρέπει να έχει πρωταρχικό στόχο τις πλέον επιβλαβείς καταστάσεις χρήσης ναρκωτικών καθώς και τη συνδεόμενη με τα ναρκωτικά εγκληματικότητα.
4. Στην περίπτωση χρήσης ή κατοχής ναρκωτικών, τα περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζουν μηχανισμούς που θοηθούν ένα μεγάλο ποσοστό συλληφθέντων χρηστών να αποφύγουν τις ποινικές κυρώσεις.
5. Στην περίπτωση όπου ένας εξαρτημένος χρήστης συλλαμβάνεται, το εναλλακτικό μέτρο της θεραπείας μπορεί, όπως διαπιστώνεται από έρευνες, να έχει σημαντικά οφέλη για την υγεία, την κοινωνία, καθώς και για τη μείωση της εγκληματικότητας.
6. Συστήνεται η στενή συνεργασία μεταξύ των φορέων δικαιοσύνης και υγείας για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των πρωτοβουλιών εναλλακτικής αντιμετώπισης.

Βασικές πηγές

[1] Ηνωμένα Έθνη (ΗΕ) (1961, 1971, 1988): Απλή συνθήκη για τα ναρκωτικά του 1961, Συνθήκη για τις ψυχοτρόπους ουσίες του 1971, Συνθήκη ενάντια στην παρανομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών του 1988 (<http://www.incb.org/e/conv>).

[2] Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ) (2001): Ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση του προβλήματος των ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2001, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 2001, σ. 21.

[3] Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ) (2002): Prosecution of drug users in Europe: varying pathways to similar objectives, ΕΚΠΝΤ, σειρά Insights αριθ. 5, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 2002.

[4] Ηνωμένα Έθνη (ΗΕ) (1998): Commentary on the United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances 1988, United Nations Publications, Νέα Υόρκη, 1998, σσ. 48 έως 99.

[5] Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ) (2001): An overview study: Assistance to drug users in European Union prisons, EMCDDA Scientific Report, Cranstoun Drug Services Publishing, Λονδίνο, 2001, σσ. 201 έως 217.

[6] Aos, S., Phipps, P., Barnoski, R., Lieb, R. (2001): The comparative costs and benefits of programmes to reduce crime, Washington State Institute for Public Policy, WA, ΗΠΑ (<http://www.wa.gov/wsipp> – version 4.0).

[7] Hough, M. (1996): Drugs misuse and the criminal justice system: a review of the literature, Paper 15, Home Office, 1996, Ηνωμένο Βασίλειο.

Διαδίκτυο

Νομοθεσία περί ναρκωτικών
Country profiles
http://eldd.emcdda.org/databases/eldd_country_profiles.cfm

Decriminalisation in Europe?
Recent developments in legal approaches to drug use
http://eldd.emcdda.org/databases/eldd_comparative_analyses.cfm

Κύριες τάσεις σε εθνικές νομοθεσίες περί ναρκωτικών
<http://eldd.emcdda.org/trends/trends.shtml>

Στοιχεία σχετικά με συλλήψεις (EMCDDA 2001 Annual report data library)
<http://annualreport.emcdda.org/en/sources/index.html>

Τα ναρκωτικά στο προσκήνιο είναι μια σειρά δελτίων για θέματα πολιτικής που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ), με έδρα τη Λισσαβόνα. Τα δελτία δημοσιεύονται έξι φορές ετησίως στις έντεκα επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στη νορβηγική γλώσσα. Γλώσσα πρωτοτύπου: αγγλικά. Μπορούν επίσης να μεταφορτωθούν από την ιστοθέση του ΕΚΠΝΤ στη διεύθυνση (<http://www.emcdda.org>). Επιτρέπεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε μέρους με αναφορά της πηγής. Για δωρεάν συνδρομές και παρατηρήσεις απευθυνθείτε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση (info@emcdda.org). Δηλώστε τα στοιχεία σας στην αρχική σελίδα του ΕΚΠΝΤ για να ενημερώνεστε σχετικά με νέα έγγραφα.

